

LEEFTIJD, HERKOMST EN AFSTAMMING

VAN EEN AANTAL SOLDATEN IN DE KASSELRIJ IEPER

In dit tijdschrift publiceerden we reeds diverse lijsten van soldaten uit de kasselrij Ieper, die méér dan alleen namen bevatten, maar ook afstamming, herkomst, of nog meer gegevens (1). Herkomst en afstamming zijn erg belangrijk voor de vroege 17de eeuw, omdat parochieregisters dan vaak verstek laten gaan. Als de parochieregisters dan nog voor vele dorpen in de kasselrij Ieper zelfs helemaal ontbreken t.g.v. vernieling in WO I dan worden dergelijke lijsten nog waardevoller.

Onlangs vonden we nog een kleine dergelijke lijst. Deze sluit aan bij ons laatst gepubliceerde artikel, want de lijst is van begin tot eind februari 1606, dus onmiddellijk aansluitend bij onze laatst gepubliceerde lijsten die gegevens bevatten van de maanden augustus 1605 tot januari 1606. Alle opmerkingen in de inleidingen van onze voorgaande artikelen zijn hier ook van toepassing.

In het document maakt de samensteller zich niet bekend. Hoewel het handschrift op een eerste zicht goed gelijk op dit van de samensteller der documenten van augustus 1605 tot januari 1606, is het bij nader inzien toch niet van dezelfde persoon: in de eerstgenoemde documenten is het handschrift steeds lichtjes vooroverhellend, en zijn hoofdletters slechts weinig groter dan kleine letters. In dit document zijn de letters rechtopstaand en is de verhouding van hoofd- tot kleine letters groter. De opsteller maakt een mix van nederlandsstalige en franstalige terminologie: *ghebooren* voor recruten van Vlaamse origine, *natif* voor recruten van Frans-Vlaamse of Picardische origine. Hij gebruikt ook de oude benaming *sporckele* (= sprokkelmaand) naast de latijnse benaming voor de maand februari.

Bij vergelijking met de lijsten van 1605 en 1606 vinden we geen namen terug, de onderhavige lijst is dan wellicht een lijst van nieuwe recruten (2).

Rolle vande upscrijvinghe vande onderscreven soldaeten onder de commande vanden chief Joos de Simpele, ten dienste van mijn(en) heeren bailliu ende schepenen vande zelve stede ende casselrie van Ijpre beghinnende 's vrijdaechs metten derden van februarij 1606.

(1) P. DONCHE, Leeftijd, herkomst en afstamming van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1637) in: *Vlaamse Stam* jg. 26, nr. 6, juni 1990, pp. 327-332
P. DONCHE, Leeftijd, herkomst en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1625) in: *Vlaamse Stam*, jg. 26, nr. 7-8, juli-augustus 1990, pp. 397-404
P. DONCHE, Leeftijd, herkomst, afstamming, beroep, huwelijkse staat en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1641) in: *Vlaamse Stam* jg. 27, nr. 11-12, november-december 1991, pp. 531-545.
P. DONCHE, Leeftijd, herkomst, afstamming, huwelijkse staat en signalement van een compagnie keurlingen in de kasselrij Ieper (1632) in: *Vlaamse Stam*, jg. 28, nr. 10, oktober 1992, pp. 495-509.
P. DONCHE, Leeftijd, herkomst, afstamming en signalement van een compagnie voetvolk in de kasselrij Ieper (augustus 1605) in: *Vlaamse Stam*, jg. 32, nr. 10, oktober 1996, pp. 455-461.
P. DONCHE, Leeftijd, herkomst, afstamming en signalement van een compagnie voetvolk in de kasselrij Ieper (september 1605-januari 1606) in: *Vlaamse Stam*, jg. 33, nr. 2, februari 1997, pp. 57-64

(2) Tenzij misschien Gillis de Schildere, hier als geboortig van Nipkerke (= Nieppe, N.-Fr.) opgegeven in de lijst van augustus 1605 als wonend te Langemark

Eerst

Joos de Simpele chief
Marijn de Simpele
Jan Haezebaert
Jan Haeuwe
P(iete)r Buesssele
Jan de Fevere
Adriaen van Elstlande
Jan Braem
Rougier Bouckaert
Karel Willaert

elck 45-0-0

Deze upgheteekent ten daeghe voorscreven te weten upden iij-en febr. 1606 tot en(de) met(ten) iij-en(de) metten iij-en me(r)te ernaer, bedraecht ter so(mm)e iijC iij. XX xv Lb. par(isis) (3).

Claeijs Voorloop gheboore(n) van Langhemarck den v-en febr. 1606 42-
Jorge Delcauwere f(iili)us Ghuilliames natijf de Lossenghen den vj-en febr. 40-10
Pieter V(er)eecke f(iili)us Pieters natijf de Lijnne bij Doornick den vj-en febr. 40-10-
Franchoijs Lebaere f(iili)us Ghuilliames natif de Waeten den viij-en febr. 1606 37-10-
Jan Boudens f(iili)us Jans ghebor(en) vand(en) Oudeman bij Ijsendijcke den viij-en febr. 37-10-
Jehan Grousez f(iili)us de Pierre natijf de Bernenson den viij-en febr. 1606 37-10-0
Cornelis Eijerman den viij-en febr. 37-10-0
Jan van Daele f(iili)us Franchoys natijf van Meesene den viij febr. 1606 37-10-0
Pieter Inghelaere f(iili)us Pieters natijf de Bernenson den ix-en van sporckel 36-
Jooris Brouckaert f(iili)us Jans van Langhemarck den ix-en van sporckele 36-
Anthone Fornije f(iili)us de Jan natijf de Merrijcour(t) den xj-en febr. 33-
Jacques V(er)eecke f(iili)us de Packeer natijf de Nijjepe, den xj-en febr. 1606 33-
Jehan Jaquemijn f(iili)us Jans natijf de Fueris den xij-en febr. 30-10
Marijn de Backere f(iili)us Jans ghebooren van Rollegem den xij-en febr. 1606 30-10-
Cornelis vanden Bussche f(iili)us Jans ghebooren van Dixmude den xij-en van sporckle 30-10-
Thomaes van Aelst f(iili)us Lyeven van Ghendt den xij-en van febr. 30-10-
Gillis de Schildere f(iili)us Jans ghebor(en) van Nipkercke den 13-en febr. 30-0
Cristoffele du Pierre f(iili)us Pieters natif de Dassengra. bij Papae. den xvj-en febr. 1606 25-10
Joossijn de Puttiers f(iili)us Pieters natijf de Sintpoele den 16-en febr. 25-10
Hans de Plaet f(iili)us Rogiers van Langhemarck den xvij-en febr. 1606 22-10
Lauwers van Knesselaere van Lembeke den xxiiij-en februarij 1606 13-10

Tsamen in ghetalle van xxxj-tich p(er)soo(en) gegaygiert ter xxx sch(ellingen) p(arisis) sdaechs (4)

Item den chyef dobbele zoude bedraeghen voor de i-en maent beginnen(de) metten iij-en febr. 1606 tot en(de) metten vierden maerte d(er)naer. Tsamen dertig daeghen te xxx sch(ellingen) alsovooren ter somme van xj.C iijj. XX vj Lb. Lx s(chellingen).

M(emori)e. Bij ordon(nantie) van(den) xxv-en sporcle 1606 hebben ontfaen iijj C Lb. p(arisis).

Bij ordon(nantie) van(de) vij-en maerte vij CL Lb. p(arisis).

Pieter DONCHE

(3) Het eerste lijstje vermeldt 10 namen *elck 45 Lb. par.* dat maakt 450 Lb. par. maar zoals later vermeld wordt, word de "chef" dubbel betaald, vandaar 495 Lb. parisis

(4) De rekening klopt: voor elke dag later dan 3 februari, dat men in dienst komt gaat er 1,5 Lb. par (30 schellingen) af van het basisbedrag van 45 Lb. par

"EEN VOORBEELD VAN BUITENGEWONE VRUCHTBAARHEID"

(1844)

In het Gentse dagblad "Den Vaderlander" van 9 augustus 1844 stond te lezen: "Een voorbeeld van buytengewone vruchtbaerheyd kan men te Geeraerdsbergen bewonderen. De genaemde **Theresia Van Waeyenberghe**, huysvrouw van den genaemden **Jan de Keyzer**, wever, is voorleden zaterdag (= 3-8-1844) van haar negentiende kind bevallen. Het is nauwelyks 19 jaren geleden dat deze vrouw in het houwelyk is getreden."

Heel vaderlandslievend voegde "Den Vaderlander" daar de (als aansporing bedoelde?) bedenking aan toe: "Dit mag men noemen voor het vaderland werken". De gelukkige ouders zelf hebben het allicht anders bekeken.

Een ongewone prestatie alleszins. Maar een absoluut record? Waarschijnlijk niet. Welke familievorser kent een hoger (wij durven niet zeggen: een beter) resultaat dan 19 op 19?

Maar één vraag nog: zou dit vandaag onmogelijk zijn? We lazen nog heel recent (De Standaard van 26-1-1999) het volgende bericht, overgenomen uit *News of the World*: "De 40-jarige Britse Nicola Pridham verwacht in mei haar twintigste kind. Volgens de Engelse krant heeft zij het devies: "Elk jaar een baby". Pridham en haar 38-jarige echtgenoot Kevin, een timmerman, die in Lincoln (East Anglia, ten N-O van Birmingham) wonen, huren daar een woning met acht slaapkamers". Straks een vermelding in het "Guinness Book of Records" waard? Helemaal niet. Het *wereldrecord (!)* staat op naam van een 18de-eeuwse Russische boerin die — volgens de overlevering (maar geldt die voor Guinness als "bewezen"?) — 69 kinderen baarde. En Nicola Pridham grijpt ook naast een *nationaal Brits record*, want tussen 1676 en 1720 (dus in 44 jaar tijds) baarde de Engelse Elizabeth Moth 42 kinderen. Nicola is dus niet eens halfweg. Negenenzestig en tweeënveertig kinderen baren: dat was pas voor het vaderland werken

Paul HUYS